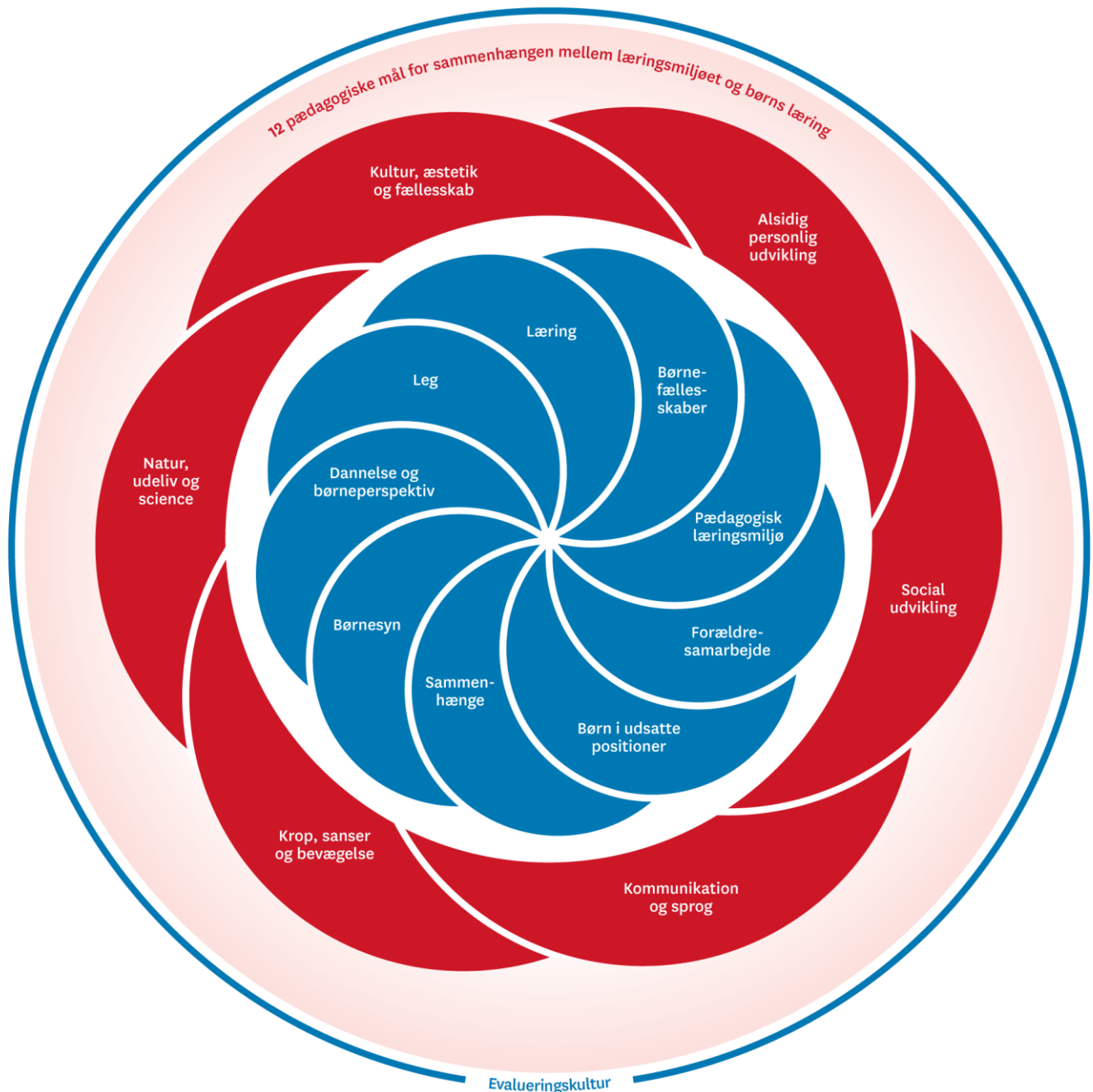

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneansult 1869

Den styrkede pædagogiske læreplan Børnehaven i Fredensgade

Indholdet er en praksisorienteret og kortfattet beskrivelse af, hvordan vi her på stedet arbejder med temaerne i det fælles pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer.

Juli 2020

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneasyl 1869

Det fælles pædagogiske grundlag

Børnesyn

Ministeriet skriver

Børn har ret til at være børn, til at være forskellige og at udvikle sig i forskelligt tempo. Det pædagogiske personale skal give børnene nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig. Børn har ret til at udtrykke deres egne synspunkter i alt, hvad der vedrører dem selv og til, at disse bliver taget alvorligt svarende til barnets alder og modenhed

Vigtigt for os

- At give plads, tid og rum til at være barn
- At give børnene medbestemmelse i forhold til dagligdagen og de pædagogiske aktiviteter
- At være til stede sammen med børnene og understøtte deres udfoldelser og relationer

Derfor gør vi

- Vi planlægger dagen med en vekselvirkning mellem voksenstyrede og børneinitierede aktiviteter, hvor børnenes egne initiativer tages alvorligt og støttes og skærmes af de voksne
- Vi tager større børn direkte med på råd, bl.a. i den daglige samling, hvor vi spørger til børnenes meninger og ønsker
- Vi er nærværende og observerende overfor de yngre børn og tager os tid til at forstå og fortolke deres signaler
- Vi henvender os til børnene i en respektfuld tone og sætter rammer for adfærd ved tydeligt at sige, hvad vi gerne vil have, fremfor at skælde ud

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneasyll 1869

Børnefællesskaber

Ministeriet skriver

Børn og voksne er fælles om at skabe det sociale rum, som det enkelte barn lærer og udvikler sig igennem. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, hvor relationer og venskaber er afgørende for barnets oplevelse af at være en værdsat del af fællesskabet. Børnene skal øve sig i at turde møde nye udfordringer, indgå i børnefællesskaber og tage initiativ til nye relationer.

Vigtigt for os

- At alle børn har mindst en ven.
- At ingen føler sig udenfor fællesskabet.
- At fællesskabet kan rumme alle børn, uanset køn, alder, forudsætninger og etnicitet.

Derfor gør vi

- Vi ser os selv som rollemodeller for børnenes indbyrdes relationer, og derfor arbejder vi bevidst med vores egne relationer til børnene og hinanden med støtte i ICDP-samspilstemaerne.
- Vi forebygger mobning ved at arbejde med "Fri for Mobberi".
- Vi skaber muligheder for dannelse af nye venskaber ved at bringe børnene sammen i mindre grupper af potentielle venner, og hjælper dem med at komme i gang med gode lege.

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneasyl 1869

Det pædagogiske læringsmiljø

Ministeriet skriver

Det pædagogiske læringsmiljø skabes i et samspil mellem alle de elementer, der indgår i den dagligdag, hvor børnene skal lære og udvikle sig. Personalet skal gøre sig pædagogisk-didaktiske overvejelser over det pædagogiske læringsmiljø i hele åbningstiden. Personalet skal løbende have øje for, hvordan det pædagogiske arbejde rammesættes, organiseres og tilrettelægges.

Vigtigt for os

At vi udnytter de fysiske rammer optimalt hele dagen.
At vagtplaner og planlægning af opgaver, aktiviteter og møder tilrettelægges sådan, at personaleressourcerne udnyttes optimalt.
At alle medarbejdere er bevidste om, at det pædagogiske arbejde foregår hele dagen, og at den enkelte pædagogiske medarbejder hele tiden skal være opmærksom på sin indflydelse på børnenes trivsel og læring.

Derfor gør vi

Vi har gennemgået og nedskrevet væsentlige pointer om det pædagogiske arbejde i alle hverdagens aktiviteter, rutiner og relationer. Vi vil jævnligt genbesøge dette dokument med henblik på evaluering af vores aktuelle praksis.
Vi bruger legepladsen, mødelokalet og vuggestuens garderobe som ekstra grupperum for at kunne dele børnene op og skabe mere ro omkring leg og aktiviteter.
Vi bevidstgør vores egen indflydelse på barnets selvforståelse og det erfaringsdannelse i forhold til relationer gennem arbejdet med ICDP-samspilstemaerne.

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneasyl 1869

Børn i udsatte positioner

Ministeriet skriver

Gode pædagogiske læringsmiljøer har særligt stor betydning for børn i udsatte positioner. Børn i udsatte positioner er en mangfoldig gruppe af børn, der kortvarigt eller permanent befinder sig i situationer, hvor deres trivsel og/eller udvikling er i risiko for at gå galt. Det pædagogiske personale har en vigtig opgave i at identificere disse børn og iværksætte pædagogiske tiltag for at hjælpe dem. Børn i udsatte positioner skal i udgangspunktet ikke tages væk fra gruppen, men skal derimod understøttes i at indgå i det almene fællesskab. Det pædagogiske personale er ansvarlige for at udvikle fællesskaber, hvor alle børn føler sig som betydningsfulde medlemmer.

Vigtigt for os

Vi har en meget mangfoldig børnegruppe med mange nationaliteter og alle samfundslag repræsenteret. Det er vigtigt for os, at alle børn og forældre føler, at de hører til.

Vi lægger vægt på, at alle børn har mulighed for at deltage og bidrage, uanset forudsætninger.

Alle børn skal mødes med respekt og positive, høje forventninger, uanset forudsætninger og baggrund.

Derfor gør vi

Vi observerer løbende alle børn og reflekterer over vores observationer i personalegruppen med henblik på at opnå den bedste forståelse for det enkelte barns behov.

Vi trivselsscreener alle børn to gange årligt. Dermed kan vi danne os et tydeligt overblik over, hvordan de enkelte børn har det i gruppen og justere praksis, så alle tilgodeses bedst muligt.

Vi skaber muligheder for, at børn, der har brug for det, kan være i en mindre gruppe med en nærværende pædagog i så stor en del af dagen, som ressourcerne tillader, og vi giver barnet og den lille børnegruppe muligheder for at skærme leg og aktiviteter fra udefra kommende forstyrrelser.

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneansult 1869

Sammenhænge

Ministeriet skriver

Små børns liv er præget af mange overgange, både de små daglige, hvor barnet afleveres og hentes i institutionen, og de store skift fra at blive passet hjemme til at gå i dagdagtilbud og fra dagtilbud til skole. Sammenhæng og genkendelighed er vigtigt for barnets trykthed og trivsel i alle overgange. Samarbejde med andre fagligheder (sundhedsplejerske, lærere og SFO-pædagoger) har stor betydning i de store overgange. Forældrene er dog de vigtigste medspillere i både store og små overgange.

Vigtigt for os

At alle børn og forældre føler sig trykthed i overgangene.
At vigtig viden om det enkelte barns trivsel og behov videregives.
Både mellem forældre og personale og mellem de involverede fagfolk.
At der er en "rød tråd" i det pædagogiske arbejde på alle vores tre stuer.
At børnene er klar til de nye udfordringer, når vi sender dem i skole.

Derfor gør vi

Vi afholder forældresamtaler i forbindelse med alle overgange.
Vi prioriterer at have tid til daglig dialog ved afhentning og aflevering.
Vi gennemfører aktiviteter i forbindelse med Slagelse kommunes brobygningsprogram ved overgang til skolen.
Det sidste år før skolestart arbejdes der intensivt med børnenes selvværd, sociale kompetencer, mod på nye udfordringer, evne til behovsudsættelse og til at modtage en kollektiv besked – alt sammen evner og færdigheder, som har betydning for, at barnet vil føle sig kompetent og værdifuld i skolens børnefællesskab og læringsmiljø.

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneasyl 1869

Læring

Ministeriet skriver

Læring foregår i forbindelse med leg, udfordringer og udforskninger. Der er læren om at begå sig blandt andre, læren om at lege, læren om egen krop, læren om naturen og verden omkring os, læren om sammenhænge, former og farver, og om alt det andet omkring os.

Vigtigt for os

At læringen foregår gennem leg og pædagogiske tilrettelagte aktiviteter.

At det pædagogiske læringsmiljø er trygt og struktureret.

At alle børn bliver set, hørt og tilgodeset.

At vi får stimuleret børns lyst til at lære.

At få skabt gode fællesskaber.

Derfor gør vi

Vi holder samling hver dag.

Vi laver legegrupper.

Vi forsøger at indrette vores rum således at de giver de bedst mulige rammer for læring og trivsel.

Vi benytter læringsrum uden for huset, via ture, teaterbesøg osv.

Vi aldersopdeler børnene sådan at aktiviteterne er målrettet den enkelte aldersgruppe.

Vi lærer børn om tal, bogstaver, former og farver igennem leg og pædagogiske tilrettelagte aktiviteter.

Vi udvikler dem sprogligt igennem blandt andet sange, sanglege, rim og remser igennem daglig dialog, læsning i bøger og sætte ord på alt hvad vi gør og alt omkring os.

Vi benytter kreative læringsrum til at udvikle fantasi og finmotorik Vi støtter børn i at sætte ord på deres følelser og løse konflikter.

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneansult 1869

Dannelse og børneperspektiver

Ministeriet skriver

Dannelse handler om for barnet at åbne sig for verden, finde sin plads, finde sig selv, og at verden skal åbne sig for barnet. At barnet kan hvile i sig selv og samtidig være en aktiv medspiller i fællesskabet. At barnet indser at det ikke kun skal leve et liv, der er til gavn for sig selv, ikke kun at tage ansvar for sig selv, men mere end sig selv og til gavn for andre også. Det er et krav at barnet er vant til at dets stemme har værdi, og at det er naturligt at blive hørt og inddraget. Det er derfor vigtigt at børnenes perspektiver tages alvorligt.

Vigtigt for os

- At alle børn føler sig inddraget og at deres stemme har værd.
- At alle børn føler sig taget alvorligt.
- At børnene lærer at begå sig i sociale sammenhænge.
- At børnene begynder at finde ud af hvem de er og hvor deres grænser går.
- At de altid føler der er plads til dem i fællesskabet.
- At børnene lærer ord som tak, undskyld, må jeg, os.

Derfor gør vi

- Vi hjælper og guider børnene ind i fællesskaber.
- Vi hjælper og guider ved konfliktløsning.
- Vi lærer dem selvhjulpenhed.
- Vi inddrager dem.
- Vi anerkender dem og viser vi kan lide dem, her benytter vi bl.a. ICDP.
- Vi hjælper dannelsen på vej gennem vores sprog, kropsligt og verbalt, gennem vores omsorg, nærvær og relationer, vores tydelige rammer og ved selv at være rollemodeller.
- Vi holder demokratiske samlinger med børnene, hvor de er medbestemmende og deres stemme bliver hørt.

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneasyll 1869

Forældresamarbejde

Ministeriet skriver

Forældre og pædagoger har hver en vigtig indsigt i barnets liv, og når vi samarbejder om vores perspektiver og erfaringer, skaber vi sammenhæng i barnets liv.

Det handler om at samarbejde om at give barnet omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Samarbejdet skal dermed bidrage til at barnet får en god og tryk opvækst.

Vigtigt for os

At vi har et trykt og godt forældresamarbejde.

At der er sammenhæng mellem institutionen og hjemmet.

At både forældre og vi tager ansvar for og er i løbende dialog om barnets trivsel, udvikling og dannelse.

At forældresamarbejdet altid er aktivt og ikke kun ved sociale arrangementer.

At forældre holder sig orienterede om det arbejde der foregår i institutionen, og at de bakker op om arbejdet i institutionen, både i forhold til eget barn, men også hele den børnegruppe, deres barn er en del af.

At vi tilpasser samarbejdet lokale traditioner, ønsker, forældregruppen og den enkelte families behov.

Derfor gør vi

Vi har en aktiv forældrebestyrelse.

Vi afholder forældremøder, forældresamtaler, sommerfester, arbejdsdage og andre arrangementer med forældre til stede.

Vi vejleder forældre om, hvordan de bedst kan bidrage positivt til barnets læring og udvikling.

Vi giver os tid til at tale med forældrene og kan altid finde tid til en samtale, hvis forældrene ønsker det.

Vi er i løbende dialog med forældrene omkring deres barn.

Vi inddrager dem i vores daglige arbejde og arbejdet med læreplanerne.

Vi orienterer forældrene om, hvordan vi i institutionen arbejder med at understøtte barnets trivsel, læring og udvikling.

Vi forholder os lyttende til hvad forældrene fortæller og ønsker.

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneasyl 1869

Leg

Ministeriet skriver

Legen har en værdi i sig selv og er grundlæggende for børns sociale og personlige udvikling. Legen fremmer fantasi, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

Legen skal være en gennemgående del af en daginstitution. Den skal være omdrejningspunktet for læring og udvikling. Det er igennem legen at børn lærer de fleste af de ting der ender med at gøre dem til livsduelige voksne

Vigtigt for os

At legen er i centrum.

At alle børn har forudsætninger for at deltage i legen.

At der er plads til legen i hverdagen, både den spontane og frie leg, men også den strukturerede.

At børnene føler sig inkluderet i legen.

At der foregår pædagogiske legeaktiviteter. At børnene udvikler legestrategier.

Derfor gør vi

Vi indretter os således at legen får de bedst mulige betingelser for at opstå.

Vi er selv aktive aktører i børnenes leg, når behovet er der.

Vi giver tid og plads i løbet af dagen til legen.

Vi rammesætter og guider lege med henblik på, at den skal udvikle sig positivt for alle børn.

Vi laver pædagogiske legeaktiviteter, for at inddrage børn, der eventuelt måtte stå uden for legen.

Vi anerkender og respekterer børns spontane leg og giver den plads i hverdagen, tillægger den betydning.

Vi er hele tiden opmærksomme på børnenes legefællesskaber og hvordan de udvikler sig.

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneasyl 1869

De seks læreplanstemaer

Hvor det fælles pædagogiske grundlag beskriver nogle principper for det pædagogiske arbejde, handler læreplanstemaerne om mere konkrete mål for læring. Under hver af de seks temaer har ministeriet formuleret to læringsmål, som alle dagtilbud skal arbejde med.

Alsidig personlig udvikling

Læringsmål 1

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

Derfor gør vi

Vi er på legepladsen med alle stuer samtidig, så børnene kan lege på tværs af alder.

Vi har en meget mangfoldig børnegruppe, hvor alle samfundslag og mange etniciteter er repræsenteret.

Hvert barn bliver sat sammen med et andet barn, som vi vurderer, at de kan have glæde af at lege med, og hvor pædagogen guider legen.

Vi giver tid og rum til, at børnene selv kan organisere deres leg og eksperimentere på mange måder.

Vi indretter rummene sådan, at mindre grupper af børn kan skærme deres leg mod forstyrrelser. Det er tydeligt, hvad de forskellige områder på stuerne og legepladsen kan bruges til, og rummene fremstår indbydende og inspirerende.

Vi tager på mange ture ud af huset, hvor børnene kan danne sig erfaringer på andre måder end i institutionen.

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneansult 1869

Læringsmål 2

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Derfor gør vi

Vi grundlægger nære og trygge relationer mellem børn og voksne ved at være nærværende og opmærksomme på barnets perspektiv i alle omsorgsfunktioner. Især i vuggestuen har de daglige rutiner og dækning af basale behov en stor pædagogisk betydning. Børnenes engagement, gåpåmod og deltagelseskompetencer styrkes i legen, både i de voksenstyrede legegrupper og i den frie, børnestyrede leg.

Evidensbaserede pædagogiske metoder, der indgår i arbejdet med alsidig personlig udvikling:

ICDP
Spillerum
Fri for Mobberi

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneasyl 1869

Social udvikling

Læringsmål 1

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

Derfor gør vi

- Vi sætter lege i gang og skaber fællesskaber blandt børnene.
- Vi holder samling på stuerne, hvor børnene oplever at være en del af fællesskabet på stuen, at de hører til i gruppen og at det bliver bemærket, hvis der er nogen, der ikke er der.
- Vi skaber fælles oplevelser gennem tyre, aktiviteter og traditioner.
- Vi observerer det enkelte barn for bedst muligt at kunne støtte barnets relationer og sociale deltagelse.
- Vi lærer børnene at sætte ord på egne og andres handlinger og følelser.

Læringsmål 2

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Derfor gør vi

- Vi holder samling, hvor børnene kan indgå i en demokratisk dialog og blive hørt.
- Vi fremhæver de enkelte børns styrker og kompetencer.
- Vi understøtter, at alle børn får lov at byde ind i legen, også dem, der har brug for hjælp for at kunne det.

Evidensbaserede pædagogiske metoder, der indgår i arbejdet med social udvikling

ICDP
Fri for Mobberi

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneasyl 1869

Kommunikation og sprog

Læringsmål 1

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

Derfor gør vi

Vi bruger rim, remser, sange og højtlesning.
Vi sætter ord på alt, hvad vi ser, oplever, føler og foretager os.
Vi indbyder alle børn til dialog på et niveau, der svarer til det enkelte barns udvikling.

Læringsmål 2

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber

Derfor gør vi

Vi sætter ord på alt og indgår i dialoger med børnene.
Vi støtter børnene i at identificere og sætte ord på egne og andres følelser og behov.
Vi lytter og viser, at vi forstår.

Evidensbaserede pædagogiske metoder, der indgår i arbejdet med kommunikation og sprog

Læse-Leg
Villads fra Valby
Fri for Mobberi
ICDP
Spillerum

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneansult 1869

Krop, sanser og bevægelse

Læringsmål 1

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

Derfor gør vi

Vi har en legeplads med mange forskellige udfoldelsesmuligheder, hvor personalet deltager og sætter lege i gang, og hvor børnene også selv kan tage initiativ til bevægelsesleg.

Vi går mange ture rundt i nærområdet og opsøger ofte steder, hvor der er muligheder for fysisk udfoldelse.

Vi træner børnenes selvhjulpenhed i alle daglige rutiner.

Vuggestuens garderobe er også motorikrum med mange forskellige rekvisitter til bevægelsesleg, der er lige ved hånden. Rummet bliver benyttet flittigt, også af børnehavebørnene.

Læringsmål 2

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Derfor gør vi

Vi arrangerer stille stunder med afslapning til stille musik.

Vi sætter stillesiddende fordybelsesaktiviteter i gang, f.eks. kreative aktiviteter og spil.

Pædagogerne viser glæde ved bevægelsesaktiviteter.

Vi danser på legepladsen.

Vi har et stort ønske om at indrette sanserum i personalestuen, og det bliver til virkelighed, når økonomien tillader det.

Vi har fokus på at stimulere børnenes sanser på mange måder.

Evidensbaserede pædagogiske metoder, der indgår i arbejdet med krop, sanser og bevægelse

Min fantastiske krop

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneasyl 1869

Natur, udeliv og science

Læringsmål 1

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

Derfor gør vi

- Vi dyrker grønsager og laver mad af dem.
- Vi taler hver dag med børnene om vejret.
- Vi følger årstidernes skifte på ture.
- Vi har indrettet legepladsen, så det er muligt at lege med naturmaterialer, herunder et legekrat med huler, og områder, hvor man må grave i jorden.
- Vi taler med børnene om biodiversitet og har planter, der tiltrækker smådyr.
- Vi laver bålmad.

Læringsmål 2

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Derfor gør vi

- Vi leger med sand, vand og mudder.
- Vi tager på ture ud i naturen.
- Vi deltager i aktiviteter på Slagelse Naturskole.

Evidensbaserede pædagogiske metoder, der indgår i arbejdet med natur, udeliv og science

Krible.krable

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneasyll 1869

Kultur, æstetik og fællesskab

Læringsmål 1

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

Derfor gør vi

Vi markerer jul, fastelavn og andre højtider og traditioner.
Vi taler med børnene om de forskellige traditioner, som familier fra forskellige kulturer har.

Læringsmål 2

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Derfor gør vi

Vi går i teateret og musikhuset.
Vi opsøger begivenheder og arrangementer i byen.
Vi laver mange slags kreative aktiviteter.
Vi gør noget ud af at udstille børnenes kunst på en æstetisk tiltalende måde.
Vi slår forskellige fænomener op på iPad, så børnene kan få forklaringer
Vi synger og spiller.
Vi læser bøger.

Børnehaven i
Fredensgade
Slagelse Børneasyl 1869